

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Herma[n]ni buschij pasiphili Ser||mo: Colonie in celebri
Synodo ad cleru[m] dictus: conti||ne[n]s accurata[m]
exhortatione[m]: ad studiu[m] sacre scripture**

Busche, Hermann von dem

[Köln], [1509]

VD16 B 9946

De virtute sacre sc[ri]pture. Caput. tertium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31464

tamē omnino certe plurimus vbiq; in diuinis eloquijs sermo: de
cōtemptu rerū tpalium: z diuus Gregorius libro sup Job duo /
deuigesimo. homines q̄s diu terrena seclatur: sanguini z luto a scri
ptura cōparari: quū vero celestia sequi: z velut nubes altius a ter
ra leuari ceperint: auro z cristallo purissimo designari ostendit.
Utinam ergo auri: z cristalli purissimi (cuiusmodi scriptura in
telligit) malint similes esse sacerdotes. Utinā malint esse Christi
sacerdotes: q̄ pharaonis. Utinā imitētur Mariā: z pferant de
licatis cibus: hanc doctrinā: anime pabulū longe suauissimū. Le
gimus phos: mundi z glorie animalia: ppter eruditionē huma
nā: paupertatem sponte p̄tulisse diuitijs. Si tanti vitrū. id est sapiē
tia secularis: quur non maioris p̄cij sit sapiētie diuine margaritū:
Tanti ethnicus phs fecerit phiam terrenā: vt pre ea omnes reli
quas fortunas nihil duxerit. Et clericus: immo sacerdos z ps by
ter: nō audiet celestē phiam: ad illuminādas mortaliuz tenebras
p̄cipuo dei munere in terras pfectam: vel prob nefas deridebit
etiā sibi dicētem: Accipite disciplinā meā: z non pecuniā: doctri
nam magis: q̄ aurū eligite. Sed hinc de virtute diuini verbi di
cere incipiam. In qua sermonis mei pre: iterū prefari mihi sic li
bet: z vsurpare illud poeticū Nō mihi si lingue cētum sint: ora q̄
cētum: ferrea vox: scripture sacre virtutē: digne tamē cōsequi: at
q̄ exp̄mere verbis vllō modo possem. Que (vt testat sup **De virtute**
theū Hieronymus) regnū dei appellat. Que est lucerna pedū no **sacre sc̄ptis**
strorū: z lumē semitis nostris. Que ē ignis incēdens z illuminās **re. Caput.**
Que atriu domini dicit. Que est vestis aplica: qua nisi asina. id ē **tertium.**
hec aīa nostra: fuerit instrata: dñm iesum in seclorē habere nō me
retur **Hec scriptura ē** (quod raphael hebraice sonat) medicīa dei
Hoc flumē paradisi est: qd̄ impetu suo letificat ciuitatē dei. **Hic ab**
scōdit in agro thesaurus: in quo reposita ē noticia creatoris. **Hoc**
est sacru conuiuū: in quo dñs n̄r cottidie nobiscū bibēs: in silitu
dinē **Joseph regnātis in egypto:** inebriat cū frīb̄ suis. **Hec sc̄ia:**
est clavis b̄titudinis: huius virtute in animis credentiū **Ch̄s gnāt**
cottidie **Hec sc̄ptura sola terrenā infantia abigit:** z pducit in virū
pfectū: facitq; abulare p vias prudētie. **Hec velut qdā dñi sanctus**
angelus descēdens in caminū ardētis ignis: excutit oēs malarū cu
piditatū estuātes ardores: mortifera pectoris n̄ri incēdia: ī modū
lenis roris refrigerās **Hic ē ille fmo dei viuus z efficacis:** z penetrabi
lior oī gladio ācipiti: de q̄ aplus ad heb. **Hac excepta: q̄cūq; alia**
scriptura: palea ē. qd̄ paleis ad triticū: d̄t dñs p hieremiā. **Alūqd**

non verba mea sunt quasi ignis: et quasi malleus perterens petram.
Huius scripturae fermentum. i. noticia (ut interpretatur Hieronymus) in tria
farinae sata abscosus: spiritum: animam: corpus: in unum redigit: ne discre-
pent inter se: ut quum duobus aut tribus conuenit: a patre impetrat quod
cunq; postulauerint. Scriptura hec verbum crucis est: quod stulticia
est pereuntibus. his autem quae salui fiunt virtus dei. Hec huius spiritum viuifi-
cantem. Hec suos amatores efficit nubes volantes: quae pluunt imbres
iusticie super terram. Legendo: et perscrutando diligentius hanc scripturam:
transformamur paulatim in spiritum illius: in spiritum inquam intelligentie:
sanctum: unicum: multiplicem: subtile: disertum: nobile: incoincidentum: cer-
tum: suauem: amantem bonum: quae plenius describitur Sapientia. vii. Sed
quotusquisque putamus ecclesiasticus: hanc sacram scripturam nunc studio
se legit: Eloquar: an sileam potius? Quot putatis esse hodie ecclesi-
asticam vitam professos: et de ecclesie rebus locupletes: quibus propter eum: ex quo
dicunt horas canonicas (utinam saltem omnes hunc habeant) vix vllus ali-
us domi liber est sacre scripture: quum tamen interim ludus tesserarum
forte non desit. At sermo clericum: et maxime sacerdotis (si credimus
Hieronymo imo Paulo) sale scripturarum dicitur esse perditus. Sed uti-
nam non libentius aliquid ex illis audiant: et dicant fabulas incitantes aurium
perurunt: quam salutare scripture: omnem veritatem docentis: monent?
Intelligo eundem: quod hec essent inuidie opportuniore: quam gratie: si
coram illis modo dicerent: quos sua ipsorum pericia vstularet. Nos autem
reuerendos patres: scio tantum abesse: ut propter hominum libertatem (et for-
tasse veritatem) mihi irascantur: ut etiam libenter audiant: pro bene intelligentes:
ad suam pertinere laudem: quicquid in dissimilibus arguitur: et displicet.
Quocirca quicumque in se dici hec temere suspicabuntur: hoc solus pro-
ficient spero: ut reliqua non obscura: obnoxie sue periclitie: signa de-
disse videantur. Ita enim natura perperam est: ut quemadmodum male af-
fecti omnem tactum (etiam medicamentis) oderunt: ita errati alicui sibi con-
siliis: quemvis de ea re: etiam fortuito iactum sermonem: quasi infestum aduer-
sarium telum excipiant. Qui tamen non ita aduersarium statim: aut hostem in-
terpretantur quemlibet: de vicinis disputantem. Si vellent non tam affe-
ctibus suis more gerere: quam beato Hieronymo diligenter auscultare
hec fere ad verbum dicenti. Prudentis viri est: ac prudentium seminarum
dissimulare: imo emendare: quod in se dictum intelligunt: et indignari si
ibi magis: nec in monitione maledicta pergerere: quam etsi ipsam teneatur
criminibus: certe in eo melior est tamen: quam sua ei mala non placet. Sed
iam hunc quod locum de virtute eius scripture percludam. Cuius memo-
rabilis hec: et solennis vox repetenda: et quasi ruminanda nobis sepius

est. Accipite disciplinā meā: et non pecuniā doctrinam magis quā
aurū eligite. De dignitate sacre scripture a nobis ut cūq; iā dictū De verita/
est. In sequētibus de veritate eiusdē: quā auctoritate: certitudine: et sacre sc̄p
equalitate colligimus: per exilitate nostra iā deinceps loq̄mur. An tunc. Pars
itaq; auctoritati ei⁹: vlla alia quāuis famigerabilis doctrina: p̄fer secūda
ri possit: apparebit fortasse. Si in quāta existimatiōe: tātummō De autho/
veteris instrumētū lex: vmbra et figura dūtaxat euāgelice veritatē: ritate eius:
apud sapiētissimos: et opulētissimos reges gentiū habita sit: pau **Caput p̄v**
cis p̄strinxerim⁹ Aegypti rex Ptolomeus: cognomēto philadelmū .
phus bibliotheca illa q̄draginta milliū librorū: et in oīs generis ar
tium p̄fessores: munificentia: magis fere memorabilis: quā regno:
subijcētē sibi Demetrio phalereo hōie doctissimo: et nobilissimo
regie bibliothecę p̄fecto: multa esse apud Iudeos eorū legū: figu
ris: et sermone patrio: p̄scripta volumina: eaq; si fideliter: et iuxta
veritatē hebraicā: in linguā grecā foret tralata: non minimū mo
mentū regie bibliothecę accessura: sed rē non p̄ue industrie: neq;
exigui laboris fore affirmante: accensus euestigio rex incredibili
studio asciscēdi sibi h̄mōi libros Proinde p̄lras ab Elezaro tū
p̄ncipe sacerdotū: eo noīe petit: ut ex singulis tribub; sex viros:
q̄ per etatē patrie legis et grecę lingue peritissimi sint: ad se q̄p̄ri/
mū mittere nō grauet. Date h̄se: Andree: et Aristheni: regij cor
poris custodib; hierosolymā cū alijs ingētib; donis p̄ferēde: cra
terib; pateris: libatorijs: in q̄ p̄sumpta erant: auri talēta quinq̄gi
ta: et ingens vis p̄ciosorū lapidū. Item mēsa aurea: quā rex consti
tuerat q̄ncuplo maiorē facere p̄ore: nisi intellexisset ipsa magnitu
dine: ad ministeriū: cui destinabat: inutilē fore: lōgitudine ei⁹ erat
duoz cubitoz et dimidiū. latitudo sesquicubiti. spissitudo nō infra
dimidiū cubiti. tota p̄terea subtilissimo artificio: et miris emble
matis variegata. refert nāq; Josephus: regē ip̄m: interim dū op⁹
fieret: relictis etiā regni sui p̄piorib; curis: cottidie ad ipsos opifi
ces cōmeare solitū: ut p̄sentia sui: studia artificū accenderet: p̄ui
deretq; ne quicq; de diligētia atq; industria: se adstante: atq; imi
nente: remittere auderent. P̄ter ista: alia centū talenta auri: p̄
eorū aut instauratiōe: q̄ in templo nimia forte vetustate: aliave ca
lamitate intercidiissent: aut institutione nouoz: si q̄ ipsi deesse ad
huc viderent hierosolymas misit. Huic munificētie hanc insup
radiecit: et nescio an multo maximā: ut oēs iudeos: tūc in Aegypt/
to supra centū millia hōim seruiētes: manu emissos in patriā: li
bere vltroq; abire sineret. Et qm̄ cōmoda dñoz: p̄cipue militum